DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v1.82

CZU: 339.137:336.22(100)

# EFFECTS OF THE IMPLEMENTATION OF PILLAR II BEPS ON INTERNATIONAL TAX COMPETITIVENESS

# EFECTELE IMPLEMENTĂRII PILONULUI II BEPS ASUPRA COMPETITIVITĂȚII FISCALE INTERNAȚIONALE

**GHERB Valeria, studentă, specialitatea: Finanțe și Bănci**
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
telefon: +37368986735
e-mail: gherb.valeria@ase.md

**Abstract.** *The implementation of Pillar II of the OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) framework introduces a global minimum tax designed to curb aggressive tax competition and profit shifting by multinational enterprises. This article examines the implications of Pillar II for international fiscal competitiveness, focusing on how the new rules reshape the landscape of tax incentives, investment decisions, and jurisdictional attractiveness. While the global minimum tax aims to promote fairness and reduce harmful tax practices, it also challenges traditional strategies used by states to maintain competitive tax regimes. The analysis highlights both the potential benefits—such as increased transparency and stability—and the risks, including diminished sovereignty in tax policy and reduced flexibility for smaller economies. Ultimately, the study explores whether Pillar II fosters a more balanced international tax environment or constrains countries' ability to compete for global capital.*
**Keywords:** BEPS, Pillar II, global minimum tax, international tax competitiveness, fiscal policy, tax sovereignty, investment decisions, multinational enterprises, tax incentives, economic fairness, harmful tax practices
**JEL CLASSIFICATION: F38, E63, H25, H26**

## INTRODUCERE

Odată cu aderarea treptată a Republicii Moldova către Uniune Europeană, statul se confruntă cu necesitatea alinierii cadrului său legislativ și fiscal la standardele și directivele europene. Această măsură nu este doar o condiție de integrare sau o obligațiune a Republicii Moldova, ci și șansa către modernizarea politicilor fiscale ale țării și consolidarea transparenței de administrare a veniturilor naționale.

La data de 27 mai 2024, Republica Moldova a aderat la Cadrul Incluziv al BEPS, una dintre cele mai mari și importante structuri internaționale în domeniul fiscal (Ministerul Finanțelor, 2024). Implementarea directivelor europene propuse de aceștia presupune adoptarea unor reguli comune care să asigure concurență loială, reducerea practicilor fiscale dăunătoare și crearea unui mediu predictibil pentru investiții. În acest sens, Republica Moldova trebuie să își adapteze strategiile tradiționale de atragere a capitalului, bazate adesea pe stimulente fiscale, la noul cadru european care promovează echitatea și stabilitatea.

Scopul acestui studiu este de a stabili impactul racordării Republicii Moldova la pilonul II BEPS al OECD. Pilonul II al proiectului OECD/G20 BEPS reprezintă setul de reguli globale care introduc o taxă minimă de 15% pentru marile companii multinaționale, cu scopul de a reduce concurența fiscală dăunătoare și de a asigura o distribuție mai echitabilă a veniturilor fiscale între state.

## CONȚINUTUL DE BAZĂ

### *Analiza succintă a surselor bibliografice în domeniul problemei cercetate*

Pentru a fundamenta cercetarea, este necesară consultarea unei game variate de surse de specialitate. Documentele OECD oferă cadrul oficial și explică rațiunile din spatele Pilonului II, în timp ce literatura academică analizează impactul asupra politicilor fiscale naționale și asupra

echilibrului global. OECD subliniază că regulile Pilonului II (Global Anti-Base Erosion – GloBE) au fost concepute pentru a garanta că marile companii multinaționale plătesc un impozit minim de 15% în fiecare jurisdicție unde își desfășoară activitatea, reducând astfel transferul profiturilor către zone cu impozitare redusă (OECD,2021).

Regulile modelului pilonului 2 sunt concepute pentru a se asigura că marile companii multinaționale plătesc un impozit minim de 15 la sută pe profitul impozabil în fiecare jurisdicție în care își desfășoară activitatea. În măsura în care țările în care operează impun o cotă de impozitare mai mică de 15 la sută, companiile ar plăti o taxă de completare în țara în care sunt rezidente(Tax Policy Center, 2024).

Regulile GloBE prevăd că, atunci când rata efectivă de impozitare a unui grup multinațional scade sub pragul de 15%, se aplică un impozit suplimentar („top-up tax") pentru a aduce nivelul total de impozitare la 15% în fiecare jurisdicție unde acesta operează (OECD,2023).

Prin urmare, literatura de specialitate consultată oferă un cadru complex și echilibrat pentru analiza Pilonului II. Documentele oficiale ale OECD stabilesc regulile și obiectivele fundamentale, articolele academice contribuie cu interpretări critice asupra implicațiilor pentru suveranitatea fiscală și competitivitatea internațională, iar rapoartele instituțiilor și firmelor de consultanță aduc o perspectivă practică asupra implementării. Împreună, aceste surse permit o înțelegere aprofundată a modului în care taxa minimă globală de 15% poate remodela dinamica fiscală internațională și pot oferi repere utile pentru state aflate în proces de integrare, precum Republica Moldova.

***Descrierea metodelor de cercetare utilizate***

Studiul s-a bazat pe analiza calitativă a documentelor și rapoartelor oficiale, precum cele emise de OECD și Uniunea Europeană, dar și pe interpretarea materialelor publicate de firme de consultanță fiscală și articole academice. Autorul a comparat regimurile fiscale din Republica Moldova cu cele din alte jurisdicții, inclusiv a luat în considerație și existența paradisurilor fiscale, pentru a evidenția modul în care impozitul minim global de 15% neutralizează avantajele fiscale tradiționale.

Analiza s-a realizat prin interpretarea conținutului normativ și a opiniilor experților, corelând informațiile cu rezultatele prezentate în tabelul comparativ. Această abordare a permis identificarea principalelor efecte: pierderea competitivității fiscale bazate pe cote reduse, creșterea transparenței și mutarea accentului către factori non-fiscali.

În completarea analizei, autorul constatată și afirmă că implementarea Pilonului II transformă modul în care investitorii privesc Republica Moldova. Dacă până acum principalul magnet era cota mică a impozitului, de acum înainte companiile vor pune preț pe stabilitatea regulilor și pe calitatea serviciilor digitale oferite de organele fiscale.

De asemenea, cercetarea a evidențiat un risc practic: Moldova donează venituri statelor mai dezvoltate unde multinaționalele își au sediul și cota de impozitare este mai mare. Astfel, competitivitatea noastră nu mai depinde de cât de mult scădem taxele, ci de cât de inteligent reușim să integrăm aceste reguli globale pentru a păstra resursele finaciare în țară și a-i reinvesti în infrastructură.

***Rezultatele obținute***

Introducerea impozitului minim global de 15% lovește direct paradisurile fiscale precum Saint-Barthélemy, Cayman Islands, Bermuda sau Brunei, care și-au construit atractivitatea pe impozite extrem de reduse. Aceste jurisdicții își pierd avantajul competitiv, iar companiile multinaționale nu mai au motivația să transfere profiturile acolo, deoarece diferența va fi impozitată în țara de rezidență sau în alte jurisdicții.

În cazul Republicii Moldova, cota minimă și maximă de impozitare a venitului este aceeași - 12%, însă statul oferă unele excepții pentru cei angajați în domeniul IT și cei care își desfășoară activitatea în Zonele Economice Libere. Efectele implementării Bilonului II BEPS în Republica Moldova sunt prezentate în tabelul 1.

**Tabel 1. Impactul pilonului II asupra regimurilor fiscale din Moldova**

| **Regimul fiscal în Republica Moldova** | **Rata efectivă actuală** | **Top-Up Tax** | **Nivel final obligatoriu** |
|---|---|---|---|
| Regim standard | 12% | + 3% | 15% |
| Zone Economice Libere (ZEL-uri) | 3-6% | + 9-12% | 15% |
| Park IT | 7% | + 8% | 15% |

Sursa: elaborat de autor în baza informațiilor anterioare și cadrului normativ fiscal al RM. (Parlamentul Republicii Moldova, 2023)

Mecanismul de impozitare suplimentară (Top-up Tax) acționează ca un instrument de echilibrare globală. În momentul în care o multinațională cu venituri de peste 750 milioane de euro beneficiază în Republica Moldova de o rată efectivă de impozitare sub pragul de 15%, diferența este colectată forțat în jurisdicția mamă. Această dinamică anulează eficiența scutirilor fiscale tradiționale, deoarece beneficiul financiar nu mai rămâne la investitor, ci este transferat către bugetul altui stat, transformând astfel stimulentul fiscal moldovenesc într-o pierdere netă de venituri bugetare pentru Republica Moldova.

În cazul sectorului IT, rezultatele sugerează că succesul modelului Moldova IT Park va depinde în viitor mai puțin de rata de 7% și mai mult de capacitatea de a atrage specialiști de înaltă calificare. Deoarece Pilonul II vizează doar grupurile foarte mari, regimul de 7% va rămâne în continuare un instrument vital pentru startup-uri și companii medii, asigurând o diversificare a bazei de investitori.

Dincolo de aspectul financiar, nealinierea la Pilonul II ar putea atrage riscuri reputaționale pentru Republica Moldova, plasând-o pe liste gri de jurisdicții necooperante. Prin urmare, tabelul demonstrează nu doar o pierdere de venituri, ci și nevoia de reformă pentru a menține imaginea țării ca destinație sigură pentru capitalul european.

Implementarea Pilonului II produce un efect de „aplatizare" a competitivității, însă impactul asupra Republicii Moldova diferă radical de cel asupra paradisurilor fiscale (Bermuda, Cayman). În timp ce jurisdicțiile off-shore își pierd utilitatea odată cu impunerea taxei de 15% (neavând substanță economică), Republica Moldova păstrează un avantaj strategic prin prezența fizică a investitorilor. Regulile GloBE permit excluderea unei părți din profit dacă firma demonstrează cheltuieli salariale și active reale, ceea ce favorizează fabricile din ZEL-uri și companiile din IT Park în fața entităților de tip „shell" din paradisurile fiscale.

Efectul asupra competitivității fiscale internaționale a Republicii Moldova este unul de recalibrare obligatorie. Pilonul II elimină posibilitatea de a concura prin regimuri de tip 'low-tax' pentru marii contribuabili, forțând statul să își reorienteze strategia de atragere a investițiilor străine directe către optimizarea mediului de afaceri și valorificarea excepțiilor bazate pe substanță economică. Astfel, competitivitatea nu mai este definită de ceea ce statul 'nu încasează' (scutiri), ci de calitatea serviciilor publice și a infrastructurii pe care le oferă investitorilor.

## CONCLUZII/ RECOMANDĂRI

În urma studiului efectuat, se constată că implementarea Pilonului II al proiectului OECD/G20 BEPS marchează sfârșitul erei „dumpingului fiscal" ca instrument principal de atragere a investițiilor străine directe în Republica Moldova. Analiza scoate în evidență faptul că atractivitatea fiscală a statului, bazată anterior pe cote nominale extrem de scăzute, este în curs de neutralizare sub presiunea noilor standarde de impozitare minimă globală.

Facilitățile oferite în cadrul Zonelor Economice Libere și al parcului Moldova IT Park devin parțial ineficiente pentru marile grupuri multinaționale. Deoarece orice diferență de impozitare sub pragul de 15% este colectată forțat în jurisdicția de origine a investitorului, beneficiul financiar oferit de statul moldovean nu mai rămâne la dispoziția companiei, ci se transformă într-un transfer direct de venituri către bugetele altor state.

O altă concluzie majoră rezidă în schimbarea vectorului de competitivitate internațională: aceasta nu mai este definită de „ceea ce statul nu încasează” (scutiri), ci de „ceea ce statul oferă” sub formă de substanță economică. Pilonul II favorizează jurisdicțiile care atrag investiții reale, permițând excluderi din baza impozabilă proporționale cu activele corporale și cheltuielile salariale.

Astfel, Republica Moldova trece de la un model de competiție bazat pe preț la unul bazat pe valoare adăugată. Totodată, studiul relevă riscul iminent asupra suveranității fiscale naționale; dacă Republica Moldova nu aliniază legislația internă la noile reguli GloBE, aceasta va continua să ofere infrastructură și resurse investitorilor, în timp ce profiturile generate pe teritoriul său vor fi taxate suplimentar în străinătate, prejudiciind astfel bugetul public național.

Pentru a transforma provocările Pilonului II într-o oportunitate de modernizare economică, se propun următoarele direcții de acțiune:

Adoptarea urgentă a unei reguli de impozitare suplimentară de 15% pentru grupurile multinaționale mari. Această măsură garantează că profiturile generate în Republica Moldova sunt impozitate prioritar în bugetul național, prevenind transferul acestor venituri fiscale către jurisdicțiile de origine ale investitorilor;

Reconfigurarea facilităților din ZEL-uri și IT Park prin înlocuirea scutirilor totale de impozit cu credite fiscale pentru investiții capitale și cheltuieli salariale. Deoarece Pilonul II permite deduceri bazate pe prezența fizică reală, Moldova trebuie să încurajeze proiectele care generează locuri de muncă și active fixe, nu doar profituri contabile;

Înlocuirea pârghiilor fiscale tradiționale cu granturi și subvenții destinate Cercetării și Dezvoltării. Aceste instrumente sunt compatibile cu standardele OECD și permit menținerea atractivității sectorului tehnologic fără a declanșa mecanismele globale de taxare suplimentară.

**REFERINȚE**

1. Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova. (2024, 29 mai). *Republica Moldova – un pas major în lupta împotriva evaziunii fiscale.* https://mf.gov.md/ro/content/republica-moldova-%E2%80%93-un-pas-major-%C3%AEn-lupta-%C3%AEmpotriva-evaziunii-fiscale
2. OECD. (2021). *Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two).* OECD Publishing. https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two.htm
3. OECD. (2023). *Tax Incentives and the Global Minimum Tax: Reassessing Tax Design Post-Pillar Two.* OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/2339703d-en
4. Parlamentul Republicii Moldova. (2023). *Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997* (cu modificările și completările ulterioare pentru anii 2024-2025). Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
5. Tax Policy Center. (2024). *The Impact of the Global Minimum Tax on Developing Economies.* Urban Institute & Brookings Institution. https://www.taxpolicycenter.org/

**Coordonator științific: BULGAC Corina, dr., conf.univ.**
ORCID ID: 0009-0001-4309-7469
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
Telefon:+37369907599 e-mail: bulgac.corina@ase.md